

یاد دوست

منتقد واقعی

داریوش مهرجویی کارگردان سینما

● با شنیدن خبر فوت دوست عزیزم، زاون قوкасian بسیار متاسف و عمیقاً غمگین شدم. آخرین بار چندسال پیش او را در فستیوال ارمستان دیدم که ماشاءالله بسیار سرحال و قیراق بود.... او یکی از بهترین نویسنده‌های سینمایی و منتقدان واقعی بود که نه‌تنها مقاله‌های کوتاه که کتاب‌های قطوری درباره سینما و فیلمسازهای معتبر می‌نوشت و به‌این‌ترتیب نشان می‌داد که واقعا حرفه‌ای است و حرفه تامل و تعمق بر مقوله سینما را بسیار جدی می‌گرفت. فقدان دردناک او را به همه بستگان و آشنایان او و نیز به قاطبه فیلمسازان، فیلم‌نویسان، مورخان و منتقدان سینما تسلیت می‌گویم. روحش شاد

زیر آسمان فیر وزهای

سخنرانی تقوایی در شب‌میریم‌زندى

● **شرق:** شب‌ میریم‌ زندی با سخنرانی ناصر تقوایی، اسماعیل عباسی و علی دهباشی دوم اسفند در کانون زبان فارسی به نشانی خیابان ولیعصر، سه‌راه زعفرانیه، خیابان عارف‌نسب، شماره ۱۲ برگزار می‌شود.
زندى متولد دى۱۳۲۵ در گرگان و دانش‌آموخته حقوق و علوم سیاسى دانشگاه تهران است. از جمله آثار منتشرشده از او می‌توان به مجموعه عکس ترکمن‌صحرا، تک‌چهره نویسندهگان در کتاب اتنولوژى داستان‌نویسى در ایران، چهره‌های (۱) سیمای از ادبیات معاصر ایران، چهره‌های (۲) سیمایی از نقاشان معاصر ایران، چهره‌های (۳) سیمایی از هنرمندان سینما و تئاتر معاصر ایران و کتاب نقاشی روی عکس کار مشترک با ابراهیم حقیقی اشاره کرد.

برپایی تور موسیقی گروه «سپهر»

● **شرق:** گروه موسیقی ایرانی سپهر به سرپرستی و خوانندگی عزیز قاسم‌زاده پس از اجرا در روزهای دو و سه بهمن، در سالن اداره ارشاد لنگرود کنسرتی را در روزهای ۲۰ بهمن و اول اسفند در مجتمع فرهنگی هنری شهیدچمران بندرانزلی برگزار کرد. همچنین این گروه در ادامه تور کنسرت‌های خود اجرایی را در روزهای هفت و هشت اسفندماه در هتل بزرگ رامسر خواهد داشت. در این اجراها ساخته‌هایی از عزیز قاسم‌زاده در شور، نوا و آواز بیات ترک همراه با آثار خاطره‌انگیز بزرگان موسیقی ایران با تنظیم اسماعیل ملاپور روی صحنه خواهد رفت. گروه موسیقی ایرانی سپهر را در این اجرا عزیز قاسم‌زاده (خواننده و سرپرست گروه) محمدجواد فرج‌زاده (نی) اسماعیل ملاپور (تار و سه‌تار) عارف کوهی (عود) صبا صفری (سنتور) پیمان شعبانی (کمانچه) و سروش جمشیدی (تیمبک) همراهی می‌کنند.

آگهی مناقصه

شرق: اول اسفند ۹۳ روز خوبی برای اهالی سینما نبود. اصفهان داغدار درگذشت مردی شد که پس از ماه‌ها مبارزه با سرطان معده با جهان خداحافظی کرد. زاون قوкасian ساعت ۱۴ روز جمعه در منزلش از دنیا رفت.
علی خدایی، نویسنده و از دوستان زاون قوкасian به «شرق» گفت: «بدترین حادثه‌ای که امسال برایم اتفاق افتاد، درگذشت زاون بود، حتی درگذشت پدرم هم به‌عنوان بدترین حادثه امسال برایم نبود. اصفهان امروز گریه کرد، چهارباغ امروز گریه کرد و سینما امروز به یاد زاون گریست.»
او یا بیان اینکه آسمان اصفهان بارانی است، در مورد روزهای پایانی عمر این منتقد و نویسنده ادامه داد: «هرروز با هم صحبت می‌کردیم و جویای حالش بودم. چندروز قبل هم به دیدنش رفتم. دیروز کمی احوالش بهتر بود اما از صبح جمعه حال خوشی نداشت. نیم‌ساعت قبل از فوتش، تدبیری از بهروز حشمت رسید که پرنده‌هایی را در حال پرواز نشان می‌داد. خوشبختانه خود زاون هم موفق شد این تندیس را ببیند چون تمام آرزوهایی که داشت در این اثر جمع شده بود.»

غلامرضا مهیمن، فیلمساز اصفهانی و از دیگر دوستان قوкасian در تمام لحظه‌های روزهای آخر همراه او بوده است. او ساعتی پس از درگذشت زاون به «شرق» گفت: «یک‌روز قبل از فوت، خیلی سرحال بود و گفت‌وگویی هم با صداسویما انجام داد اما از صبح جمعه حالش خوب نبود، ناراحتی تنفسی پیدا کرد و مانند روزهای گذشته به او خون تزریق کردیم که در نهایت ساعت ۱۴:۱۵ درگذشت. در حال حاضر هم پیکر او آماده انتقال به سردخانه است. برادرش از آمریکا راهی ایران شده و به محض رسیدن، جزئیات مراسم تشییع پیکر زاون اعلام می‌شود.»

قوкасian مبتلا به بیماری سرطان معده بود و شهریور سال جاری برای انجام جراحی معده به اتریش رفت که بعد از چندماه بستری در بیمارستان وین، بهمن امسال به اصفهان بازگشت. احمد طالبی‌نژاد، منتقد و نویسنده سینما چندروز پس از بازگشت همکار خود در یادداشتی که ۱۲ بهمن در «شرق» منتشر شد، به دیدارش با قوкасian اشاره کرده بود: «بالاخره زاون قوкасian پس از نزدیک به پنج‌ماه تحمل زجر و درد ناشی از عمل جراحی چندباره، در واپسین لحظه‌های روز چهارشنبه،

خسرو سینیایی کارگردان سینما

زاون قوкасian از نجیب‌ترین و دلسوزترین افرادی بود که در سینما سال‌ها فعالیت کرد و همیشه نگاه او به سینما، هنر و به‌خصوص

هشتم بهمن با یک هواپیمای کوچک به‌همراه تیم پزشکی‌اش به ایران برگشت تا به قول خودش در وطن باشد. پیکر زخمی دردمندش از فرودگاه مستقیم به بیمارستان الزهراء اصفهان منتقل و در

وداع با «قوкасian»

اصفهان بی‌زاون نصف جهان نیست

عکاس ناصر تقوایی

به‌اوفکر خواهیم‌کرد

جوانان قابل‌تحسین بود. قطعا به زاون به‌عنوان یک‌انسان خوب و دلسوز که هرچه در توان داشت انجام می‌داد و در حیطه فعالیتش آدم موفق‌ی بود، فکر می‌کنم و جای او خالی خواهد بود.

درواقع با ذهنیتی پر از محبت و روشنی به او فکر خواهیم کرد و متاسفم که به‌دلیل سفر نمی‌توانم در مراسم خاکسپاری او شرکت کنم.

بخش مراقبت‌های ویژه بستری شد.»
او در ادامه این متن نوشته بود: «دوستی که از همراهان زاون بود، بلافاصله پس از خوابیدنش روی تخت با من تماس تلفنی برقرار کرد و گوشی را

هنر

دست زاون داد. با گفتن نخستین جمله‌اش- سلام احمد- اشک از چشمانم سرازیر شد. همان شب راهی اصفهان شدم و بلافاصله به دیدارش رفتم. از آن پیکر شکوهمند، جثه‌ای فروتوب با زخم‌های عمیقی باقی مانده که توصیفش برایم دشوار است. جای عملش به‌طرز هولناکی خبر از درد درونش می‌دهد. چه طاقتی داشته است.»

قوкасian عاشق اصفهان و ایران بود و این موضوع در یادداشت طالبی‌نژاد هم مشهود است: «روحیه‌اش کاملا درگروگن شده. از اینکه به قول خودش از غربت اتریش نجات پیدا کرده و حالا در میان جمع دوستان است، نشاطی وصف‌ناشدنی در چهره‌اش هویدا بود. پس از احوالپرسی اولیه، زدیم به شوخی و بی‌خیالی و کلی خندیدیم. دلواپس بود. دلواپس همه چیز؛ حتی جشنواره فیلم فجر. پرسید چه کسانی فیلم دارند و چه کسانی غایبند که اطلاعاتی کلی به او دادم. برایش مهم بود که چرا فیلم‌های سینمایی و فرمان‌آرا در بخش مسابقه نیستند که گفت‌م داستانش مفصل است. گفت‌م زاون‌جان بی‌خیال فیلم و سینما و همه چیزهای دغدغه‌آور دیگر. الان فقط‌فقط خودت مهمی.»

زاون قوкасian، فیلمساز، نویسنده، محقق و منتقد سینمای کشورمان در سال ۱۳۲۹ در اصفهان متولد شد و در دانشگاه اصفهان در رشته شیمی تحصیل کرد. او از سال ۱۳۵۰ فعالیت هنری خود را با کارگردانی فیلم‌های هشت میلیمتری در سینمای آزاد آغاز کرد و مدتی سرپرست سینمای آزاد اصفهان بود. قوкасian کار تحقیق و تالیف کتاب‌های سینمایی را از سال ۱۳۵۰ با نگارش کتابی درباره فیلم «چشمه» ساخته آربی آوانسیان شروع کرد و تاکنون حدود ۲۴ کتاب درباره سینماگران مختلفی همچون جمشید ارجمند، ارحام صدر، جعفری جوزانی، کیمیایی، کیارستمی، فرمان‌آرا، سینیایی، گلاب آدینه، فاطمه معتمد‌آریا، مجید انظمای و... تالیف و تدوین کرده است.

از آثار تصویری او می‌توان به فیلم‌های همه فرزندان من، فصلی دیگر، نقش خیال و خاج‌شویان اشاره کرد. داورى جشنواره‌های فیلم در ایران، اتریش، ایتالیا و ارمنستان، دبیرهنری جشنواره ملی فیلم کوتاه حسناات، حضور مستمر در رویدادهای سینمایی از جمله جشنواره فیلم کودک و نگرش صدها مقاله، یادداشت و نقد سینمایی از دیگر فعالیت‌های این منتقد شناخته‌شده است.

«فلیسیتی جونز»، «روزاموند پایک» و «ماریون کوتیار» هم برای کسب بهترین هنرپیشه زن، چهره‌هایی مطرح محسوب می‌شوند. از طرف دیگر برای کسب بهترین هنرپیشه نقش مکمل مرد «اتان هاوک»، «رابرت دووال» و «مارک روفالو» و برای کسب بهترین هنرپیشه نقش مکمل زن «مریل استریپ»، «کایرا نایتلی» و «لارا درن» را نباید از قلم انداخت.

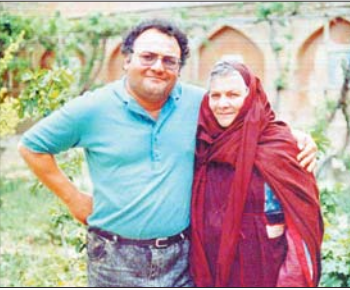
تا اعلام برندگان اسکار۲۰۱۵، زمان زیادی باقی نمانده و نتایج این نظرات و پیش‌بینی‌ها به‌زودی مورد مقایسه قرار خواهد گرفت. نتایج جشنواره‌هایی مثل گلدن گلوب هم نشان می‌دهد که بسیاری از نام‌ها و فیلم‌های پیش‌بینی‌شده، می‌تواند پیش‌بینی‌هایی درست باشد، مگر آنکه امسال، آکادمی بخواهد رویکردی متفاوت را دنبال کند.
کاربران اینترنتی، در بخش‌های غیراصلی‌تر هم نظراتی داده‌اند و مثلا شانس «ضربه‌شلاق» و «بازی تقلید» را در کسب جایزه بهترین فیلمنامه اقباسی و «هتل بزرگ بوداپست» و «بردمن» را در کسب جایزه بهترین فیلمنامه اصلی بالا می‌دانند. «چطور اژدهای خود را تربیت کنی ۲» و «قهرمان بزرگ ۶» از نظر کاربران شانس بالایی برای انتخاب به‌عنوان بهترین انیمیشن و «ستی‌زن فور» و «ویرونکا» شانس بالایی برای انتخاب به‌عنوان بهترین مستند را دارند. برای کسب جایزه بهترین فیلم غیرانگلیسی‌زبان نیز بیشترین شانس متعلق به فیلم‌های «لوپاتان (نهنگ سفید)» و «آیدا» است.

هشتادوهفتمین دوره جوایز سینمایی اسکار باامداد دوشنبه (چهارم اسفند) در دالبی تیه‌تر لس‌آنجلس برگزار می‌شود.

آخرین نوشته زاون قوкасian

منزل آخر

مختلف بررسی همین آثار و بناهای به‌جامانده از آن دوران‌هاست؛ آثار و بناهایی که همسو و هماهنگ با شیوه زیست آدمیان در زمان‌های خاص ساخته شده است. شکل و شمایل گورستان‌ها و شکل و نوع تزئین سنگ‌قبرها هم از این دست آثار است. به‌همین‌دلیل

این دو آیین و مذهب وجود داشته‌است. ثبت و مستندکردن این سنگ‌قبرها، به‌عنوان نشانه‌هایی از باورهای یک قوم و ملت در طول زمان نسبت به مرگ و جلوه‌های نمایش این باورها، کاری ارزشمند است؛ هم ارزشی نوستالوژیک دارد و هم ارزش تاریخی، به‌عنوان منبعی برای تاریخ‌نگاران.

به یاد استاد

به‌یادزاون قوкасian

عاشق کبیر سینما

مهدی سوداگران . شاکرد قوкасian

● یک توبتوای قهوه‌ای‌رنگ بود که هرزمان به خیابان آمادگاه اصفهان وارد می‌شد، علاقه‌مندان به سینما خود را به صندلی‌های سالتی کوچک در ساختمان حوزه هنری می‌رساندند تا دوباره فیلمی تازه جان بگیرد و یک اتفاق فرهنگی تازه‌تر که حتما حالا دیگر برای خیلی‌ها نوستالژی است. زاون قوкасian صاحب این خودرو و البته برگزارکننده برنامه‌های فراوانی همچون این جلسات نقد و بررسی فیلم، برای شهری مانند اصفهان چیزی فراتر از یک‌شهروند بود. او دست‌کم چهاردهه در روزگاری که هنر کسب‌وکارش به راه بود جشنواره برپا می‌کرد، جلسات نقد و بررسی را اداره می‌کرد، سینما درس می‌داد و خلاصه چراغ هنر را در نصف‌جهان روشن نگه می‌داشت. آنگونه که در جشنواره فیلم کوتاه اصفهان در اوایل دهه ۸۰ یا جشنواره فیلم حسناات در اوایل دهه۹۰ یا اصلا در برخی ادوار جشنواره فیلم کودک‌ونوجوان. زاون قوкасian برای شهر چهارباغ بیش از یک‌شهروند بود زیرا جویبار فرهنگ را آنگونه که در خلوت خودش جاری بوده است در این شهر برپا کرده و چه بسیار فرهیختگان ناموری در اصفهان که سرواده فیلمی و کتابی آنها با زاون برایشان آغازگر اتفاقات مهم فرهنگی بوده یا اصلا خود سینمای آزاد اصفهان و دورانی که سکندارش قوкасian بود... زاون قوкасian برای یک‌شهر چیزی فراتر از یک‌شهروند بود، وقتی قرار است از کسی بگویی که نقشی مهم در دودانشگاه هنری یعنی سوره در اوایل دهه ۸۰ و سپهر و مدیرگروهی رشته سینما در این دانشگاه‌ها داشته... وقتی بسیاری از نام‌های بزرگ در رفاقت با تو به شهرت سفر می‌کنن، تو فراتر از یک‌شهروند در آن شهر ایفای نقش کرده‌ای... اما آیا اصفهان یا رک‌وپوست‌کننده متولیان فرهنگی اصفهان قدرش را می‌دانند یا نه، پاسخش را جوانان علاقه‌مند به فرهنگ در اصفهان از من بهتر می‌دانند... همان جوانانی که زاون در بزرگداشت خود در بیست‌وششمین جشنواره فیلم کودک‌ونوجوان گفت: این بزرگداشت درواقع بزرگداشت اصفهان است و جوانان علاقه‌مند به سینمای اصفهان... می‌بینید او حتی بزرگداشت خود را هم به شاگردانش تقدیم می‌کند و شهری که بسیار دوستش دارد... اصلا او جان می‌دهد برای اصفهان... زاون قوкасian برای سینمای ایران چیزی فراتر از یک عضو بود که از در بیش از چهاردهه زندگی مستقیم در سینما آثار پرورش می‌آورد.
داده... سراغ موضوعاتی رفته، هم تحسین‌برانگیز و هم بکر... از لرتا هاپرآپتاین- نوشین- تا فاطمه معتمدآریا و نقش آبی سیمین... زاون قوкасian برای سینمای ایران چیزی فراتر از یک پژوهشگر بود زیرا دوست‌داشتن بسیار او را به همه صفحات تاریخ سینما کشانده است. او بهرام بضایی و عباس کیارستمی گرفته تا فرخ غفاری... آربی آوانسیان... مسعود کیمیایی. بهمن فرمان‌آرا، خسرو سینیایی، گلاب آدینه، جمشید ارجمند و... نام‌ها را می‌بینید، بی‌شک هم‌داستان خواهیم بود که او به هر نسل سرگ کشیده است... زاون قوкасian برای سینمای ایران چیزی فراتر از یک منتقد بود، چون سینما برای او هیچ‌گاه در تماشا و کاغذ و قلم خلاصه نشد... او با سینما زیست و با سینماگران رفیق بود... رفاقت زاون رفاقتی عجیب است... آنقدر عجیب که گاهی با خود می‌گویی آیا زاون قوкасian هم‌عصر ماست... .برگزاری بزرگداشت‌های فراوان برای هنرمندانی بزرگ گواه این است که او بیشتر حامی سینماست تا منتقد... زاون قوкасian برای فرهنگ ما چیزی فراتر از یک‌هنرمند بود که او دیوانی از احوالات تاریخی هنر معاصر ایران است. زاون در مطبوعات نیز بسیار مهم بود آنگونه که در مجله هنر پاسی و بی‌شمار مقالات هنری و سینمایی او شاهد این اهمیت هستیم... او برای فرهنگ معاصر چیزی فراتر از یک‌روزنامه‌نگار، یک فیلمساز، یک‌مدرس سینما، یک پژوهشگر، یک‌مدیر گروه، یک‌منتقد، یک‌مشاور فرهنگی، یک‌نویسنده و... بود و خواهد بود... او یک نماد فرهنگی بود و خواهد بود... از آن آدم‌هایی بود که تعدادشان اندک است... آدم‌هایی که مثل یک سکانس پلان نوستالژیک علاقه‌مندی، هیچ‌وقت کات نشود... نوشتن از این مرد بزرگ هنر سخت است، آنقدر سخت که واژه‌ها هم متولد نمی‌شوند تا بتوانم حق مطلب را برای این پیرخوب ادا کنم. این معلم نیک نسل ما عجیب عاشق سینما بود. می‌دانم... او عاشق کبیر سینما بود و خواهد بود... یادش گرامی و روحش شاد...

خبر روز

به‌مناسبت درگذشت زاون قوкасian

انجمن منتقدان ونویسندگان سینمایی پیام داد

● **شرق:** انجمن منتقدان و نویسندگان سینمایی به مناسبت درگذشت زاون قوкасian پیام تسلیت داد. در متن این پیام آمده است: «جای خالی بعضی هرگز پر نخواهد شد، زاون قوкасian یکی از آنهاست؛ نیم‌درم بزرگوار سینمای ایران که جای او همیشه در سینما و جامعه نقد خالی خواهد ماند. بی‌شک سینمای ایران مدیون این پژوهشگر، منتقد و نویسنده شاخص سینمایی است.»

تاریخ انتشار نوبت اول ۹۳/۱۱/۲۹

تاریخ انتشار نوبت دوم ۹۳/۱۲/۲